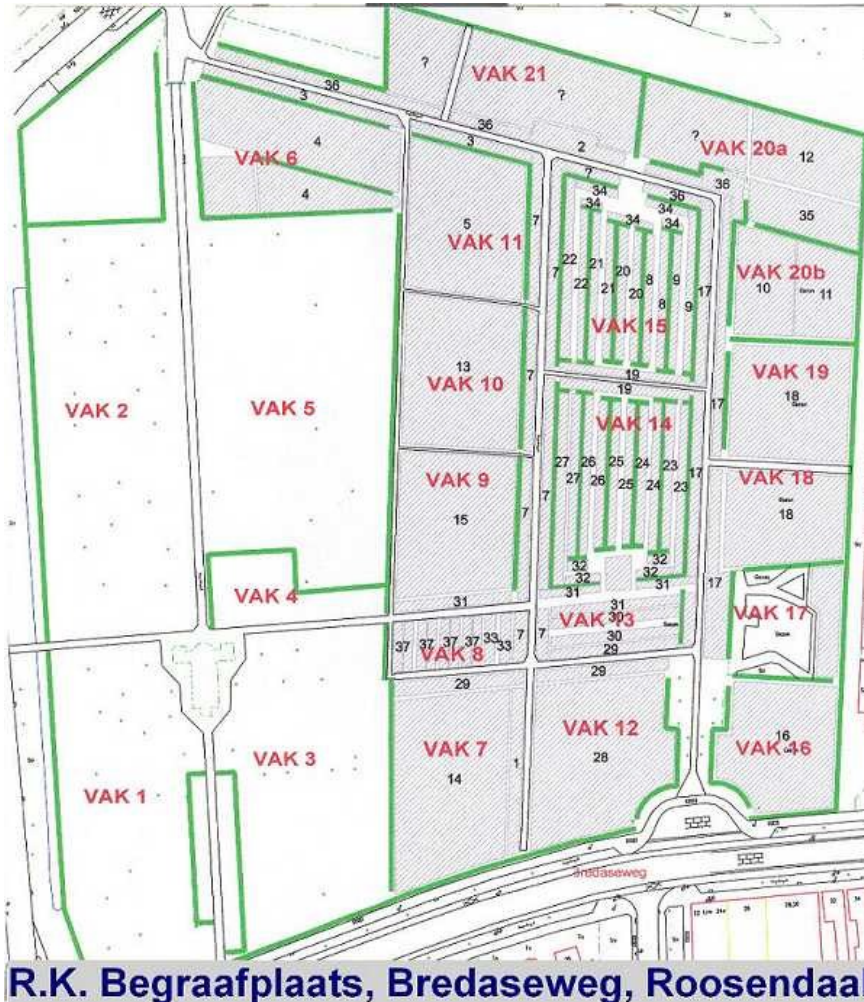

Bredaseweg ong. Roosendaal

Bouwjaar: 1870

Gegevens monument

Locatie:	Bredaseweg ong. Roosendaal
CBS Typering:	R.K. Begraafplaats
Bouwjaar:	1870
Architect:	
Soort monument:	Gemeentelijk monument
Monumentnummer:	
Geplaatst d.d.:	12 april 2011
Kadastrale aanduiding:	Roosendaal, Sectie B, Nr 5895 en 3489

Omschrijving van het monument

Typering

Het betreft een Rooms-Katholieke begraafplaats, gelegen aan de uitvalwegen van Roosendaal tegenover het bejaardencentrum Charitas aan de Kalsdonksestraat 89.

Historische omschrijving

De begraafplaats is in de negentiende eeuw aangelegd en nadien diverse malen vergroot. Op de laatste rustplaats bevond zich oorspronkelijk een monumentale Neo-Gotische grafkapel. Een baarhuisje uit ca. 1900 verkeert in slechte staat.

De begraafplaats wordt deels omringd door hekwerken en deels door een groenaanleg, waaronder een beukenhaag. Vanaf de Kalsdonksestraat is er een toegangshek bestaande uit een dubbel ijzeren klaphek en de tekst; rust in vrede. De spijlen zijn voorzien van cirkel- en spiraalvormen, bekroning in kruisvorm met klaverbladeinden. Bij de Bredaseweg is er een openslaand hek met pijlpunten, lelies en zweeps slagvormen waar zich het hoofdpad met de voornaamste oude graven bevindt. Verderop is er aan de Bredaseweg een groot hoog ijzeren hek van convexe vorm, voorzien van pijnappels, pijlpunten en de tekst: rust in vrede.

Iets rechts van eerstgenoemde ingang bevindt zich het baarhuisje. Dit is opgetrokken uit bruine machinale baksteen met rechte muurankers en heeft een zadeldak en steekkap met zwarte kruispannen. De rondboogramen zijn met tralies dichtgezet.

De deuren zijn voorzien van een kraalprofiel. De rondramen op de verdieping zijn dichtgemetseld. Aanzetblokjes en lateien zijn van hardsteen.

De oude graven bevinden zich aan de zijde van de Kalsdonksestraat op een minder goed onderhouden terrein tussen hoog opschietend gras, kruiden en bloemen. Veel zerken staan dan ook scheef of zijn reeds omgevallen. Er is nog een deel van de oorspronkelijke aanleg te zien, namelijk de graven van de notabelen aan een hoofdpad vanaf de ingang aan de Bredaseweg. Daar achter bevinden zich zeer veel andere monumentale grafkruisen.

Tot de meest in het oog springende graven behoren de volgende.

Het hardstenen graf van de familie Van Gilse. Het graf bestaat uit een brede rechthoekige tombe met de namen en levensdata van de overledenen en een brede gelede opstand. Oorspronkelijk was het geheel afgezet door hardstenen paaltjes met kettingen.

De laatste zijn verdwenen. Boven een naamplaat met fronton verheft zich een kruis, met vierpas en asymmetrisch omgehangen krans. In de zijpanden bevinden zich gedrongen granieten zuiltjes en kransen. De hoeken bestaan uit bewerkte steunen met afgeplatte bekroning. Op de granieten naamplaat staat: "In memoriam Petrus A.G. van Gilse en Fransisca A. Janssens R.I.P."

In het fronton staat het Chiroteken met aan weerszijden een Alpha en een Omega.

Het hardstenen graf van de familie Schoonheydt, gesigneerd door G. Jonckheere. Hier rust onder meer de Roosendaalse burgemeester die tot deze familie behoorde. De u-vormige opstand bestaat uit een hoog middendeel met marmeren naamplaten en een zadelvormig eind met kruis. De zijden zijn gewelfd en voorzien van draperie en zuiltjes, waaronder tekst. De hoeken bestaan uit gecanneleerde pijlers met afgeronde koppen. De u-vorm omsluit een tombe met kruisvorm. Hier voor is een marmeren bloembak geplaatst.

Het hardstenen graf van de familie Goyarts, gesigneerd Ch. Petit, met het oudste graf uit 1917. Het rechthoekige geheel is afgesloten door hardstenen platen. De opstand aan de

achterzijde heeft een hoog middendeel met een voetstuk waarop marmeren naamplaten, een gewelfde bovenzijde met vierpas en een kruis met Corpus. De lagere zijdelen bevatten nisjes met kalkstenen beeldjes van Maria en Johannes.

Het oude deel van het kerkhof bevat vele andere waardevolle grafmonumenten, waaronder hier een selectie uit de voornaamste.

Er zijn gietijzeren kruisen, waarvan één voor Mevrouw M. de Bra, overleden in 1926. Het opengewerkte kruis is voorzien van een engel. Er is er één voor M. Heeren, gestorven in 1934 en Janna Jaspers, gestorven 1943. De kruisen hebben voorstellingen van Christus met Heilig Hart, hostie, kelk, St. Petrus en Paulus. Er is een hoog gietijzeren kruis met gekruisigde Christus in hoogrelief, Johannes en Maria, uit 1906. Er is een kruis met alleen de gekruisigde. Er zijn kruisen met schutsengel, onder meer voor Cornelis Geerts 1872-1922.

Een ander kruis toont de gekruisigde Christus in een doornenkroon, met wingerdranken, een os, een adelaar en een leeuw.

Een tekst in glas geeft aan dat dit de rustplaats is van Anna Olfers, 1916, en Pieter Hach, 1936.

Sommige graven bezitten (nog) gietijzeren onderdelen zoals sierhekjes, waaronder bij dat van Charles van der Veken uit 1927.

Twee maal een ongedateerd kruis met klaverbladeinden op granito sokkel en gekruisigde Christus, op de sokkel een herenportret.

Enkele houten kruisen met medaillonportret.

Er zijn diverse boomstamkruisen van hardsteen, waarbij een kruisvorm rustiek is vormgegeven als een stuk hout met knoesten. Bij voorbeeld voor Dhr. Lambertus Amb. de Waal 1875-1907, voor Gijsbert Boere, echtgenoot van Helena Kramp 1909, Cornelia van Roomen, gestorven 1899, Adrianus de Klerk, overleden 1897. Voorts een klein boomstamkruis met lelietak. Een ander boomstamkruis voor mevrouw C. van Gastel, overleden in 1900.

Het graf van Felix Egidius Janssens dateert uit 1905.

Het kruis heeft gebeeldhouwde wingerdbegroeiing en een krans en draperie, gesigineerd door G. Boeren.

Er is er één voor M. van Gastel uit 1925 met een emaille plaatje van Ch. Petit. Uit hetzelfde jaar dateert het graf van mej. Henr. van Bruyninck. Een andere, met een medaillon waarin Christus is gemaakt ter nagedachtenis aan de in 1931 gestorven Joannes Keij.

Uit 1913 dateert het boomstamgraf van Philomena Theunis, met een sokkel waarop een opengeslagen boek. Om het kruis is van steen een touw geknoopt, waaraan een anker hangt. In het midden is in een ovaal een brandend heilig hart geplaatst.

Anita Ridder kreeg in 1932 een boomstamkruis met de tekst: rust in vrede, gesigineerd door Ch. Petit.

Op het gedeelte van het kinderkerkhof vindt men diverse graven met porseleinen engeltjes. De best bewaarde zijn die van Franciscus C.M. Koppen, overleden in 1936 en Alfons C.M. Koppen, overleden in 1931. Een engel houdt een palmsblad en rozenkrans.

Voor de in 1924 overleden G.J.M. Kriesels is er een taps toelopend hardstenen zuiltje met een jongensportret en een engel van biscuitporselein, die een jongen beschut.

Voor Keesje Thielen werd in 1928 een door L. v. Hooff gesigioneerde steen gemaakt, bestaande uit een hardstenen sokkel en een porseleinen beeld van een jongen die opkijkt van een gebedenboek, staand bij een met bloemen omkransd boomstamkruis.

Voor Joke v. A. uit 1934 een medaillon en een geknield engeltje bij een gebedenboek.

Pietje de Visser kreeg in 1937 een marmeren graf met twee geglazuurde engelen met de handen gekruist voor de borst.

In 1899 werd er "ter nagedachtenis aan ons dierbaar kind en geliefde zuster Maria A.J. Peeters" een zerk opgericht met een engel en een anker van kalksteen.

Diverse graven zijn voorzien van bronzen of verbronsde reliëfs. Dat is onder meer het graf van mevr. Cor. van Eck-Roset uit 1935. De zerk heeft een rechthoekig bronzen reliëf van een engel met een boeket en een medaillonportret. Voorts één voor Dhr. Marinus van de Biggelaar uit 1937, een kruis met Corpus. Voor Stanislas van Hasselt en zijn vrouw werd in 1929 in een van zuilen voorziene gewelfde opstand een Expressionistisch reliëf geplaatst van de gekruisigde Christus met festoenen van rozen.

Op een grijs granieten graf van V.A. van Gilse (1930) en Maria van Loon (1945) is een bronzen hugenotenkruis te vinden en de tekst: Dies eenigst wat er overschiet - ten troost in 't afgepijnt verdriet - is 't goed geweten - 't eenig goed van 't afgemartelde gemoed - (verder onleesbaar)

Op de begraafplaats rusten diverse religieuzen. Hiertoe behoort het graf van de Eerwaarde moeder M. Claver uit 1916, van het St. Joseph missiehuis, gesigioneerd Ch. Petit. Op de zerk is een reliëf te zien van twee handen in een wolk bij een dubbel kruis.

Behalve zusters werden er ook broeders begraven, zoals in 1934 de Eerwaarde Broeder Simon van de IJssel van Mill Hill.

Daarnaast hebben de notabelen zeer rijke graven. Velen bestaan uit grote staande zerken met hekken er om heen, zoals die voor Frans E. Goyarts en zijn vrouw uit 1925. De zerk bezit een fronton op zuiltjes.

Een zerk met kruis, een brief en een duif, het geheel met bloemen omkransd "Wederom zal ik zien" gesigioneerd Janssens.

Een hoge zerk met ster versierde urnen, hart, kruis, korenaren, Christus aan kruis "Die leeft en in mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven" voor Willem Laane en weduwe uit 1900.

Voor Maria H.F. Merkes uit 1924 een graf met treurengel bij kruis en doodshoofd tussen twee zuiltjes met dobbelsteenskapiteel.

Het familiegraf voor de familie Konings, oudste graf uit 1926. Hier ligt ook H. M. Konings, de in 1960 overleden stichter en pastoor van de H. Hartkerk.

Christiaan de Veer en Annie Bogaerts, in 1925 en 1924 het tijdelijke met het eeuwige verwisseld hebben, bezitten een graf met twee bronzen tondo's van portretten in laagreliëf.

Henriëtte Segers, overleden 1918 en notaris Johannes Mertens, 1933, hebben ronde portretten met gebeeldhouwde krans er om heen.

Josephine Peeters kreeg in 1921 een gebeeldhouwde steen met wingerd en een gedrapeerde lap waarop tekst; Rust in vrede.

De in 1894 overleden Joh. J. Vingerhoed heeft een gebeeldhouwd kruis met wingerd, een zwart glazen plaat (van Ant. Bouvy, Amsterdam) opgehouden door een stenen touw. De zerk is gesigineerd door G. Boeren.

Dezelfde opbouw van de zerk, maar de tekst in hardsteen; "Hier wacht de verrijzenis des vleesches Joannes P.C. Luyckx, 1893". Hardstenen paaltjes en kettingen schermen het graf af.

Het uit 1906 daterende familiegraf van Van Loon - Van Weel heeft de namen staan tussen twee rood granieten zuiltjes met komposietkapiteel. Er is een kruis met draperie, de hardstenen zijpanden zijn uitgevoerd in gotiserende stijl.

Een zerk uit 1875 voor de familie Van Loon, met een engel bij een graf door M. van Bokhoven, de zerk zelf is gesigineerd door J. Bolsius uit Den Bosch.

Andere bijzondere typen van grafzerken zijn de volgende. Het graf van mej. Anna Maria van der Heijden uit 1934 heeft portretreliëfs aan beide zijden. In het midden is een treurengel afgebeeld bij een graf met een krans van rozen. Het is gesigineerd door A. Wesel uit Tilburg.

Voor Joh. van der Heijden en Rosalie Lemmens (1927 en 1933) werd er een zeer langwerpige graf ontworpen omringd door paaltjes met kettingen.

De familie Brüglemans heeft een graf met een gietijzeren schutsengel en een reliëf met vierpas, anker, kruis en twee handen die elkaar aanraken.

Voor Adrianus Tiebackx, die leefde van 1841 tot 1918 werd een graf ontworpen met een bekransd kruis op een deel van een zuil, met eikeloof. De hardstenen paaltjes en kettingen zijn nog deels aanwezig.

Maria Cornelia Segers kreeg in 1922 een door L. Hooff gesigineerde grafzerk. Tussen twee hardsteen zuiltjes met afdekking bevindt zich een reliëf van grijs aardewerk van Christus als goede herder en de tekst: Heden ik, morgen gij.

Van de graven op het nieuwere gedeelte moet worden genoemd dat van de in 1952 overleden burgemeester C.A. Prinsen. Achter de vlakke brede tombe staat een reliëf met de Piëta als voorstelling.

Redengevende omschrijving

De begraafplaats is van belang als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling in Roosendaal. Bovendien is het belang gelegen in de zeldzame gaafheid en de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen.

Bijlagen

